

Regelbunden tillsyn i Zederslundskolan i Motala kommun

Delbeslut

Rektorn vid Zederslundsskolan
Prinsgatan 3-7
591 31 Motala

Regelbunden tillsyn i Zederslundsskolan

Grundskola årskursen 7–9

Inledning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Motala kommun under våren och hösten 2009. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Zederslundsskolan den 26-27 augusti 2009.

Varje skola får efter besöket ett beslut (delbeslut) där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för skolväsendet i kommunen i ett kommunbeslut (slutligt beslut). Delbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det kommunbeslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter fattat kommunbeslut.

Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/tillsyn).

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Zederslundsskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Zederslundsskolan intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Tabell 1: Antal elever på Zederslundsskolan

Skolan/skolorna	Antal elever
Grundskola	330

Källa: Zederslundsskolan 2009-08-26

Zederslundsskolan är belägen i centrala delen av Motala och bebyggelsen i upptagningsområdet är en blandning av villor och hyreshus. I skolan finns 14 åldershomogena klasser i årskurs 7-9 och lärare och elever är organiserade i tre horisontella arbetslag, ett för respektive årskurs. Skolan leds av en rektor som har organiserat en ledningsgrupp där även arbetslagledarna ingår. På skolan finns även en introduktionsklass för nyanlända elever. Förutom att elever i introduktionsklassen läser baskunskaper i svenska i mindre grupp har eleverna en tillhörighet i en ordinarie klass på skolan.

Skolinspektionens beslut med anledning av den regelbundna tillsynen i Zederslundsskolan

Zederslundsskolan prioriterar särskilda stödinsatser framförallt i de ämnen där eleverna ska nå behörighet till ett nationellt program på gymnasiet och inte på insatser för att ge alla elever möjlighet att nå målen i alla ämnen vilket avspeglas i skolans resultat. Skolan har skyldighet att genom anpassningar ge samtliga elever utmaningar vilket måste främjas och skolan bör i sitt kvalitetsarbete systematiskt följa upp att insatta åtgärder har bidragit till önskvärd effekt.

Skolinspektionens tillsyn visar att Zederslundsskolan behöver vidta åtgärder inom följande områden:

- Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat (1.2.3)
- Bedömning och betygssättning (1.3.1 och 1.3.3)
- Genomförande av utbildningen (1.4.2)
- Anpassning av verksamheten till elevernas behov (1.5.1, 1.5.2 och 1.5.3)
- Normer och värden i studiemiljö och samvaro (2.1.2 och 2.1.3)
- Tillgång till likvärdig utbildning (3.1.3)
- Rektors ansvar (3.3.2)
- Kvalitetsarbete (3.4.1 och 3.4.2)

Rektor och huvudman har ett ansvar för att åtgärder vidtas. Skolinspektionen kommer att följa upp detta beslut. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag Skolinspektionens slutliga beslut avseende Motala kommun meddelas.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultat för elever i årskurs 9 uppdelat på kön

	Zederslundsskolan					Samtliga skolor i kommunen ¹	Kommungrupp ²	Riket ³
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008	2008
Genomsnittligt meritvärde	201,2	205,0	202,6	205,2	207,8	201,0	204,3	209,3
- Flickor	215,2	200,5	209,0	221,2	228,0	211,9	215,9	220,6
- Pojkar	186,8	209,9	196,9	191,8	192,8	190,7	192,7	198,5
Andel (%) som nått målen i samtliga ämnen	82,6	77,1	78,8	86,2	74,5	73,8	75,8	76,6
- Flickor	90,0	74,7	81,5	90,3	80,7	75,8	79,0	79,7
- Pojkar	75,0	79,7	76,4	82,9	70,0	71,9	72,6	73,7
Andel (%) behöriga till nationellt program	94,2	92,4	96,4	91,3	92,7	89,2	88,6	88,9
- Flickor	97,1	90,7	98,5	95,2	96,5	92,2	90,1	89,9
- Pojkar	91,2	94,2	94,4	88,2	90,0	86,5	87,0	87,9

Källa: Skolverkets skolblad, 2009-04-02

¹ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommunen

² Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommungruppen

³ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

Kommentar och bedömning:

Skolan ska enligt läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 2.2 Kunskaper, ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem.

Skolans betygsresultat har som helhet förbättrats över tid även om de i vissa fall varierat mellan åren. För år 2008 är genomsnittligt meritvärde och andelen elever som nått målen i samtliga ämnen något lägre än riket. Andelen elever behöriga till nationellt program är dock högre än för både kommungruppen och riket.

I Zederslundsskolan är flickornas betygsresultat, liksom i riket som helhet, högre än pojkarnas. År 2008 är flickornas genomsnittliga meritvärde högre än för flickor i riket medan pojkarnas meritvärde är 6 procentenheter lägre än för pojkar i riket.

Andelen elever som når målen i alla ämnen har under åren varierat och är för 2008 lägre än såväl kommungrupp som riket. Andelen pojkar som når målen i alla ämnen är 70,0 procent vilket är 3,7 procentenheter lägre än för pojkar i riket. Andel pojkar som är behöriga till nationellt program är emellertid högre på Zederslundsskolan än i riket.

Av intervjuer och genom den dokumentation Skolinspektionen har tagit del av framgår att Zederslundsskolan framförallt satsar särskilda stödinsatser och extra resurser i form av gruppdelningar på ämnena engelska, matematik och svenska vilket kan vara en utav anledningarna till att andelen elever som är behöriga till nationellt program på gymnasiet är högre i jämförelse både kommungruppen och riket.

Skolinspektionen ser allvarligt på att Zederslundsskolan prioriterar särskilda stödinsatser framförallt i de ämnen där eleverna ska nå behörighet till ett nationellt program på gymnasiet och inte på insatser för att ge alla elever möjlighet att nå målen i alla ämnen. Skolan har skyldighet att genom anpassningar ge samtliga elever utmaningar vilket måste främjas och skolan bör i sitt kvalitetsarbete systematiskt följa upp att insatta åtgärder har bidragit till önskvärd effekt (se vidare under 1.5.2 och 3.4.1). Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtagas så att Zederslundsskolan ger varje elev förutsättningar för att nå kunskapsmålen för utbildningen.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat**Bedömningspunkter****1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Enligt Skolverkets allmänna råd för den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen ska de skriftliga omdömena varken innehålla beskrivningar eller värderingar av elevens personliga egenskaper. Av de individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av i Zederslundsskolan ligger ansvaret för insatserna till huvudsaklig del på eleven och det redovisas i mycket liten omfattning vilka insatser som skolan avser att bidra med. Insatserna ska enligt de beskrivningar som gjorts utföras i hemmet av eleven på egen hand eller tillsammans med föräldrarna. Vidare saknar de skriftliga omdömena en beskrivning av elevernas kunskapsutveckling kopplat till de nationella målen i kursplanerna. Därmed ges inte förutsättningar att lyfta fram elevens utvecklingsmöjligheter och stimulera till fortsatt lärande. Det finns också exempel på beskrivningar och/eller värderingar av elevens personliga egenskaper i de skriftliga omdömena. Värderingar av elevens personliga utveckling ska ta sin utgångspunkt i positiva förväntningar på eleven och inte framhålla elevens brister. Bestämmelserna om individuella utvecklingsplaner innebär att den individuella utvecklingsplanen för en elev både ska innehålla skriftliga omdömen om elevens kunskaper i varje ämne och varje årskurs men också vara framåtsyftande och sammanfatta de åtgärder som behövs för att eleven ska nå målen. Skolinspektionen bedömer att Zederslundsskolans individuella utvecklingsplaner inte motsvarar förordningens krav vilket måste åtgärdas.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Tabell 3: Relationen mellan betyg på nationella ämnesprov och slutbetyg i ämnet matematik

	Zederslundsskolan				Riket ⁴
	2005	2006	2007	2008	2008
Lägre	0,7	3,1	2,3	.	1,6
Lika	74,8	84,7	67,2	79,7	74,0
Högre	24,5	12,2	30,5	20,3	24,5

Källa: Skolverkets statistikdatabas SIRIS, 2009-08-21

. = Uppgift saknas

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt 7 kap. 10 § grundskoleförordningen ska ämnesprov i svenska, engelska och matematik användas i slutet av årskurs 9 för att bedöma elevernas kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning. Av den statistik som presenteras i tabell 3 framgår att det är en stor differens mellan resultaten på de nationella ämnesproven och slutbetyg framförallt i ämnet matematik där 20,3 procent av eleverna år 2008 får ett högre slutbetyg i jämförelse med resultatet på ämnesprovet. Differensen för år 2007 var ännu större. Skolinspektionen vill här notera att även riket visar på en stor avvikelse där 24,5 procent av samtliga elever 2008 fick ett högre slutbetyg i jämförelse med resultaten på de nationella ämnesproven i matematik. Av intervjuer på Zederslundsskolan med lärare och rektor framkom att relationen mellan nationella prov och betyg inte har följts upp och analyserats. Skolinspektionen bedömer att Zederslundsskolan bör vidta åtgärder för att säkerställa att de nationella ämnesproven används i syfte att uppnå en likvärdig bedömning och betygssättning.

⁴ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

1.3.2 Vid bedömning och betygssättning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas, skriftliga bedömningar ges och betygskatalog förs enligt grundskoleförordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt 7 kap. 9 § grundskoleförordningen ska, om en elev inte når upp till de mål i ett ämne som enligt kursplanen ska ha uppnåtts i slutet av det nionde skolåret, betyg inte sättas i ämnet. Betyg ska inte heller sättas i ett ämnesblock om eleven inte når upp till målen i samtliga ämnen som ingår i ämnesblocket. I dessa fall ska en skriftlig bedömning av elevens kunskaper i ämnet eller ämnesblocket ges. Av bedömningen kan också framgå de stödåtgärder som har vidtagits. Bedömningen ska undertecknas av läraren. I de skriftliga bedömningar för elev som saknar slutbetyg i något ämne som Skolinspektionen tagit del av saknas en bedömning av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till målen för ämnet såsom förordningen kräver. Vidare benämner skolan dokumentet för skriftligt omdöme, vilket kan förväxlas med de skriftliga omdömen som skolan ska upprätta varje termin. Detta behöver åtgärdas. Enligt 7 kap. 6 § grundskoleförordningen ska följande beteckningar användas: Godkänt (G), Väl godkänt (VG), Mycket väl godkänt (MVG). I betygskatalogen för Zederslundsskolan används beteckningarna G, V och M. Detta behöver åtgärdas.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Av 4 kap. 2 § skollagen framgår att eleverna ska ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Av Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, framgår att läraren ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, se till att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad, verka för att flickor och pojkar får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen, svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen och förbereda eleverna för delaktighet och medansvar och för de rättigheter och skyldigheter som präglar ett demokratiskt samhälle. Av intervjuerna på Zederslundsskolan har det framkommit att eleverna i många fall har möjlighet att påverka i vilken ordning olika arbetsuppgifter ska utföras. I vissa fall har de även möjlighet att påverka arbetssätt och redovisningsform. Vidare framkommer att det är läraren som själv planerar vad ett arbetsområde ska innehålla och hur det ska genomföras och i kvalitetsredovisningen för 2008 redovisas att 27 procent av eleverna upplever att de vuxna på skolan inte lyssnar till dem. Detta är ett område som enligt rektor ska förbättras och är prioriterat utvecklingsområde. Huruvida eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet, framförallt avseende undervisningens innehåll samt möjligheter till att utvärdera undervisningen, är dock beroende på vilken lärare eleverna har och vilket ämne det gäller. Skolinspektionen bedömer därför att Zederslundsskolans arbete med att ge eleverna ett ökat inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet behöver utvecklas.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bl.a. följande. Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling. Vidare framgår av Lpo 94, 2.2 Kunskaper, att läraren bl.a. ska utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande och organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. Av intervjuer med lärare och rektor framgår att undervisningen framförallt är inriktad på att eleverna ska nå målen för godkänt i kursplanerna och då målen för godkänt i framförallt engelska, matematik och svenska. Eleverna berättar att lärarna oftast har samma baskurs för samtliga elever i klassen och de elever som blir färdiga får välja någon form av extrauppgift som inte alltid är en fördjupningsuppgift i ämnet. Därmed ser Skolinspektionen en risk för att elever som har möjlighet att nå längre inte får tillräckligt med utmaningar, vilket också bekräftas i de intervjuer som Skolinspektionen genomfört på skolan. Zederslundsskolan bör vidta åtgärder för att uppmärksamma varje enskild individs behov så att alla elever ges möjlighet att utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar.

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Av 4 kap. 1 § skollagen framgår att särskilt stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Vidare framgår av 5 kap. 4 § grundskoleförordningen att en elev ska ges stödundervisning, om det kan befaras att eleven inte kommer att nå de mål som minst ska ha uppnåtts vid slutet av det tredje, det femte och det

nionde skolåret eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd.

Det har av intervjuer med lärare och rektor på Zederslundsskolan framkommit att särskilt stöd ges i olika former, exempelvis genom extra tid i ämnen där elever har svårigheter och betydande insatser av lärare/mentorer, specialpedagoger och en elevsocial stödgrupp. Dock framkom vid intervjuer att särskilt stöd varken ges i tillräcklig omfattning eller i samtliga ämnen vid behov. Särskilt stöd ges företrädesvis i ämnena engelska, matematik, svenska och samhällsorienterande ämnen. Enligt Skolinspektionens bedömning ges inte stöd i tillräcklig omfattning på Zederslundsskolan. Detta behöver åtgärdas.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Av 5 kap. 1 § grundskoleförordningen framgår att om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas.

I de åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av är nulägesbeskrivningen knapphändig där elevens behov inte framgår vilket medför att huvudmål och delmål är svåra att formulera. Skolans insatser är även bristfälligt dokumenterade och handlar i huvudsak om vad eleven själv ska göra såsom "koncentrera sig bättre, ta mer ansvar för läsläsning med stöttning av vårdnadshavare eller att eleven ska byta slöjdval eftersom det inte fungerar på trä- och metallslöjden". Skolinspektionen bedömer att Zederslundsskolans åtgärdsprogram måste förbättras till innehåll och kvalitet för att motsvara förordningens krav.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 1 kap. 2 § skollagen ska verksamheten i skolan utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan ska främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt ska den som verkar inom skolan främja jämställdheten mellan könen samt aktivt motverka alla former av kränkande behandling, såsom mobbning och rasistiska beteenden.

Enligt 14 a kap. 6 § skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Vidare enligt samma kapitel 7 § ska huvudmannen se till att det vidtas åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Av 14 a kap. 10 § skollagen framgår att om huvudmannen eller personal får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, är huvudmannen skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Vid inspektionsbesöket framkom att det finns elever som känner sig utsatta för kränkande behandling i form av både verbala och fysiska kränkningar. Skolan har i sin likabehandlingsplan lyft att det på skolan finns kritiska platser och situationer där man kan förvänta sig att trakasserier och kränkande behandling är mer frekventa. I planen står även att den ska vara ett levande dokument och att skolan tillsammans ska verka för en nollvision avseende kränkande behandling. Vid intervjuer med lärare och elever har det framkommit att det värdegrundsarbete som skolan genomför i huvudsak bedrivs på klass- och arbetslagsnivå. Personalen saknar en samsyn i värdegrundsfrågor vilket även i kvalitetsredovisningen beskrivs som ett prioriterat område. Detta har resulterat i att personalen inte möter eleverna med samma förhållningssätt och att det enligt intervjuer med elever finns personal som "inte ser" och ingriper när kränkningar inträffar både under rasttid och i klassrumssituationer. Eleverna i de högre årskurserna

upplever dock att situationen på skolan har förbättrats under det senaste året men att det fortfarande finns mycket som skolan behöver åtgärda för att skapa en nollvision.

Elever ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete och skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet, vilja och lust att lära. Alla elever ska med tillförsikt kunna gå till en skola präglad av trygghet och respekt. Ett förebyggande arbete som genomsyrar hela skolan är för detta en naturlig utgångspunkt. Eleverna ska veta att det på skolan finns ett system som bidrar till ökad trivsel och trygghet. Att skolan är stor behöver inte utesluta ett värdegrundsarbete som omfattar hela skolan. Det är därför mycket angeläget att Zederslundsskolan fortsätter och intensifierar sitt värdegrundsarbete och vidtar kraftfulla åtgärder så att alla elever kan känna sig trygga och respekterade i skolan. Åtgärder behövs även avseende uppföljning och utvärdering av att genomförda förebyggande insatser haft avsedd effekt (se vidare under 3.4.1).

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Zederslundsskolan har en plan som till vissa delar uppfyller lagens krav. Det saknas emellertid en specifik redovisning av verksamhetens behov utifrån en aktuell kartläggning som utgångspunkt för de insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året. Det saknas också en beskrivning av vilka åtgärder som ska vidtas om kränkningar sker mellan vuxen och elev. Planen utgår från den gamla lagstiftningen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever och inte från skollagens krav och ansvarsfördelningen mellan rektor och annan personal är otydligt dokumenterad. Detta behöver åtgärdas.

Enligt 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en lika-behandlingsplan ska bl.a. en plan mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Av intervjuer framkommer att eleverna i Zederslundsskolan inte deltagit i arbetet med skolans plan mot kränkande behandling. Vidare hävdar eleverna att de ej känner till denna plan eller arbetet med den. Det är viktigt att elever aktivt uppmuntras och ges verkliga möjligheter att påverka och bli delaktiga i arbetet med planen. Skolinspektionen bedömer att rektor bör tillse att alla elever får denna uppmuntran och reella möjligheter att arbeta med dessa frågor och påverka dokumentet samt att planen blir känd för samtliga elever.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Av 2 kap. 15–16 §§ grundskoleförordningen framgår följande. Undervisning i svenska som andraspråk ska om det behövs bl.a. anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål. Undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas i stället för undervisning i svenska. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas för elev.

På Zederslundsskolan finns elever som vid inspektionstillfället bedöms vara i behov av svenska som andraspråk. Av intervjuer med lärare framkommer att undervisningen sker i form av stöd i ämnet svenska. Eleverna läser således en-

14 (17)

ligt både kursplanen i svenska och kursplanen i svenska som andraspråk. Detta är ej förenligt med kraven i författningarna och måste åtgärdas.

3.1.4 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.5 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt 2 kap. 15 § grundskoleförordningen beslutar rektorn om undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas för en elev. Rektorn vid Zederlundsskolan fattar inte dessa beslut vilket måste åtgärdas.

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bl.a. följande. Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Vidare framgår av Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, att rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat. Zederlundsskolan följer upp elevernas kunskapsresultat på individnivå i samtliga ämnen samt genom avgående klassers betygsstatistik avseende genomsnittligt meritvärde och behörighet till nationella gymnasieprogram. På skolnivå saknas emellertid en systematisk uppföljning och utvärdering av skolans kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i respektive ämne, skillnader i pojkars och flickors resultat samt skillnader mellan resultaten på nationella ämnesprov och slutbetyg. Skolan genomför årligen utvärderingar av de övergripande målen i kvalitetsredovisningen genom diskussioner i arbetslagen. Resultaten av dessa utvärderingar lyfts inte till skolnivå och analyser för att identifiera kommande insatser

för att höja skolans kvalitet saknas. Av intervjuer med personalen framkommer att kvalitetsredovisningen är en produkt som rektorn ansvarar för. Skolan följer heller inte upp om de särskilda stödåtgärderna som satts in givit avsedd effekt och inte heller skolans arbete med elevers inflytande över det egna lärandet.

I Zederslundsskolans kvalitetsredovisning saknas också uppföljning och utvärdering av skolans introduktionsklass för nyanlända elever.

Som tidigare har beskrivits under 2.1.2 finns det elever på skolan som är utsatta för kränkningar. Rektorn har ett särskilt ansvar för att det i verksamheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och att arbetet inriktas mot de nationella målen för normer och värden. Av intervjuer med personal och rektorn framkom att Zederslundsskolan saknar en specifik redovisning av de insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året. Uppföljning av värdegrundsarbetet sker endast i arbetslagen och skolan har inte kartlagt vilka åtgärder som behöver genomföras för nå ett högre resultat.

Eftersom det på skolnivå saknas analyser och sammanställningar av resultat saknas även ett viktigt redskap för att genomföra förändringar av undervisningen i syfte att nå en ökad måluppfyllelse. Skolinspektionen bedömer att åtgärder behövs för att Zederslundsskolans systematiska kvalitetsarbete ska förbättras och skolan måste även skapa rutiner för att det detta arbete ska kunna genomföras.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas.

I Zederslundsskolans kvalitetsredovisning rapporteras övergripande uppgifter om viktiga förutsättningar för verksamheten, organisatoriska förändringar och ett urval av de händelser som har genomförts under det gångna året. I avsnitten "resultat och måluppfyllelse i förhållande till nationella mål" som utgår från bildningsnämndens prioriterade mål beskrivs några insatser som skolan avser att genomföra under året. Resultatsammanställningar och analyser finns inte beskrivna. Kvalitetsredovisningens funktion att vara framåtsyftande bedöms vara begränsad utifrån dokumentets innehåll. Skolan bör arbeta med att i högre

grad utvärdera resultat och måluppfyllelse av de insatser som gjorts samt redovisa vilka åtgärder som skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen framåt i tiden. I kvalitetsredovisningen dokumenteras dessutom kunskapsresultat alltför begränsat. Uppföljning och utvärdering av kunskapsresultat i fler ämnen än engelska, matematik och svenska måste redovisas. Detta behöver åtgärdas.

Enligt 3 a § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska i kvalitetsredovisningen uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplaner enligt 3 kap. 16 § diskrimineringslagen och planer mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen redovisas.

I Zederslundsskolans kvalitetsredovisning redovisas de frågeställningar som ska ställas vid uppföljningen av planen men inte vad dessa frågeställningar har resulterat i för resultat. Dock finns organisatoriska förändringar framskrivna och att skolan fortsättningsvis ska arbeta med att skapa ett gemensamt förhållningssätt för personalen i olika situationer i det elevsociala arbetet. Åtgärder behövs för uppföljning och utvärdering av skolan likabehandlingsplan och planen mot kränkande behandling.

Enligt 4 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska skolans kvalitetsredovisning utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Under utarbetningen av Zederslundsskolans kvalitetsredovisning har diskussioner förts mellan rektorn, lärare och personal som arbetar med elevsociala frågor. Av intervjuerna har framkommit att eleverna och deras vårdnadshavare har svarat på enkäter som underlag för kvalitetsredovisningen. I övrigt har Zederslundsskolans kvalitetsredovisning inte utarbetats under medverkan av elever och vårdnadshavare. Detta behöver åtgärdas.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Jon Torkelstam, undervisningsråden Eleonor Duvander och Christina Aro-Östgren.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Gun Bystedt-Nordqvist
Undervisningsråd

Kopia till
Motala kommun